

ליל שבת קודש פרשת מקץ שבת חנוכה ה'תשס"ה

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ב' המדבר מימי חנוכה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), ימי חנוכה הם ימי הודאה, כמו שכתוב, וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל וכו', וימי הודאה זה בחינת שעשוע עולם, כי זה עיקר שעשוע עולם הבא, להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך, ולהכיר אותו יתברך, שעל ידי זה סמוכים וקרובים אליו יתברך, כי כל מה שיודעים ומכירים אותו יתברך ביותר, סמוכין אליו ביותר וכו', ובחינת תודה שהוא שעשוע עולם הבא, זה בחינת הלכות, כי ההלכות שזוכין ללמוד, בפרט מי שזוכה לחדש בהם, זה בחינת שעשוע עולם הבא, בבחינת (גדה ע"ג.) כל השונה הלכות בכל יום מוכטח לו שהוא בן עולם הבא, כי כשנתחדש הלכה, נתחדש שכל ידיעה, והדעת הוא עיקר שעשוע עולם הבא וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו בתורה זו את סוד שעשוע עולם הבא, ואיך אדם יכול לזכות עוד בחיים חיותו בזה העולם, להשתעשע בשעשוע עולם הבא, והוא על ידי תודה והודאה, כי כל מה שאדם מרבה להתבונן בטובות שהשם יתברך גומל עמו בכל עת, ומודה ומהלל לשמו יתברך עליהם, על ידי זה הוא עולה ומתדבק בו יתברך, שזהו כל ענין שעשוע עולם הבא, להיות סמוכין וקרובין אליו יתברך, ולהודות לו יתברך על כל פרט ופרט, וכשיש לאדם שכל ודעת אמיתי, אזי בקל להכיר איך שכל פרט ופרט של ימי חייו הם חסד גדול מאת השם יתברך, ואז בודאי יודה ויהלל לשמו יתברך עליהם, וישמח וישתעשע מאד עם ידיעת אלוקותו יתברך, שזהו עיקר שעשוע עולם הבא, להכיר את חסדי ה', ולהודות לו יתברך עליהם.

וזהו גם ענין לימוד "הלכה", היינו לימוד דיני ומשפטי התורה, כי "הלכה" מגלה לנו איך שבכל פרט ופרט של החיים נמצא השם יתברך, כי ההלכות המבוארות בשולחן ערוך, מכניסין בנו דעת ושכל שאין שום דבר הפקר בעולם כלל, וכל חלקי

דומם צומח חי ומדבר, הם קשורים אל השם יתברך ואל הלכות התורה, ולכן כל מה שאדם מוסיף ללמוד הלכה, ולחדש בהם, הוא בא להכרה יותר גדולה בהשם יתברך, ומודה לשמו יתברך עליהם, שזהו שעשוע עולם הבא כנ"ל, והלימוד נקרא בשם "הלכה", כי בידיעתה יש לאדם "הילוך" ודרך בימי חייו, בבחינת (חבקוק ג') הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות, כי כל זמן שאין אדם יודע הלכה ברורה, הוא נדמה לאדם שממשש באפילה, ואינו יודע באיזה דרך לילך, כי אינו יודע את תכלית החיים, ולאן צריך להגיע, אבל מיד שזוכה להגות בהלכה ולדעת אותה וגם לחדש בה, הוא מקבל כח "ההליכה", והולך בדרך הישר המוליך אותו אל השם יתברך, שזהו עיקר שעשוע עולם הבא, והוא עיקר התכלית.

והנה מחמת זה, "תודה" ו"הלכה" הם דבר אחד, וכמו שכתוב (תהלים ק) מזמור לתודה ה'ריעו ל'ה' כ'ל ה'ארץ, ראשי תיבות הלכ"ה, כל על ידי הלכה יודעין איך שבחו של השם יתברך יוצא מכל כנפות הארץ, ובכל פרט של הבריאה מלובש אלקותו יתברך, וזה גורם לו לשיר בקול רינה ותודה אל השם יתברך, וגם הקרבן תודה שמביאין כשיוצאין מאיזה צרה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ד:) ד' צריכין להודות וכו', גם נקרא על שם "הלכה", היינו על שם הליכות הדמים שחוזרים להסתובב כסדרן בגוף כשיוצא מהצרה, כי כשאדם נכנס בתוך איזה צרה חס ושלום, אזי כל הדמים באים ושוטפים על הלב, ומחמת זה לבו דופק בדפיקות גדולות, כי כל הדמים באים אל הלב לקבל ממנו עצה, כדרך בני אדם בעת צרה, שמתכנסים ובאים אל המלך או אל השליט לבקש עצה, כמו כן הלב הוא מלך האיברים, וכל האיברים והדמים באים אליו לבקש עצה לצאת מהצרה, ומזה בא שהלב דופק בדפיקות גדולות, וכשיוצא מהצרה אזי חוזרים הדמים ללכת ולהסתובב כסדרן, ולכן מכונה התודה בשם "הלכה" על שם הילוך הדמים כסדרן, וכמו שהוא בגשמיות, כן הוא ברוחניות, כשלומד הלכה אזי מקבל הלב עצה טובה בכל ענין, איך לצאת מכל הצרים והלוחצים אותו, ואזי הדמים חוזרים ומסתובבים כסדרן, ויכול להודות להשם יתברך כראוי, שזהו שעשוע עולם הבא וכנ"ל.

וזהו כל ענין ימי חנוכה הקדושים, שהם ימי הלל והודאה, וכמו שאומרים בנוסח "על הנסים", וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול, כי בניצוח נשמות ישראל את היוונים וטומאתם הגדולה, זכינו לצאת מהצרה הגדולה של חשכות הטבע והמקרה והמזל, ולהכיר את אור השם יתברך בכל פרטי הבריאה, ומזה בא כל ההלל וההודאה לשמו יתברך וכנ"ל, כי היוונים רצו להחשיך עיניהם של ישראל על ידי התגברות כח הטבע והמקרה והמזל, שיחשבו שיש טבע

המחייב הנהגת הבריאה, והכל תלוי בכח האדם, בבחינת (דברים ה') כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, שזה היה עיקר תרבות יון הממייאה, היינו ענין הספורט ובניית כוחות הגוף, ולכן גזרו לבטל הזכרת שם שמים מן השטרות (ראש השנה י"ח:), ואמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, הכל כדי להשכיח שם שמים מפי ישראל חס ושלום, שלא יזכרו שהכל תלוי בידו יתברך לבד, ואין שום טבע ומקרה ומזל כלל, וזהו החושך הכי גדול, בבחינת (בראשית א') וחושך על פני התהום, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרה א') זה מלכות יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזירותיהם, כי אין עוד חושך כזה כשאין מכירים את השגחת השם יתברך בכל פרטי הבריאה, ואז ממילא אין תודה והודאה, ואין שעשוע עולם הבא, ולכן רצו בעיקר לעקור את תורה שבעל פה, שהם כל "הלכות" התורה, כי מיד שיש חושך כפול ומכופל, כבר לא יודעין איפוא "ללכת", והחיים מר ומרורים מאד, אבל כשנצחו מלכות בית חשמונאי את היוונים, וגילו ופרסמו "מי כמוכה באלים ה'", שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, חזרו לגלות את אור האמונה הקדושה בעולם, שהוא אור ההלכה, שיש אלקות בכל פרט ופרט של הבריאה, ואין שום טבע מקרה ומזל כלל, ולכן ממילא נקבעו ימים אלו "להודות ולהלל לשמך הגדול", כי מיד שיש אמונה והלכה, יש תודה והודאה, כי מכירים אותו יתברך, וסמוכין וקרובים אליו יתברך, ואז ממילא משבחים ומודים אליו יתברך, שזהו עיקר שעשוע עולם הבא.

נמצא שימים אלו של חנוכה מסוגלים ביותר, לעשות התחלה חדשה בהלל והודאה לשמו יתברך, וכן ללמוד הלכה, כי על ידי הנסים הגדולים שנעשו בימים אלו, הן בניצוח המלחמה, שהיה רבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים וכו', והן באור המנורה שדלק שמונה ימים, אף על פי שלא היה שמן מספיק רק ליום אחד, על ידי זה מתעורר ביותר ענין תודה והודאה, וענין לימוד הלכה, כי דברים אלו קשורים זה בזה, כי כל מה שמרבים ללמוד הלכה ולהכיר את אור התורה בתוך הבריאה, מרבים להודות ולהלל להשם יתברך, ועולים ומשתשעים בשעשוע עולם הבא, אשרי הזוכה לחנוכה כזה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה פרשת מקץ תמיד יוצא בתוך ימי חנוכה הקדושים, ויש להבין מהו הקשר בין פרשת מקץ לימי חנוכה הקדושים? והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הנה פרשת מקץ מדברת מיציאת יוסף הצדיק מבית האסורים עד שנעשה שליט ומושל בארץ, ומה היה כל כוחו של יוסף הצדיק, שהחזיק מעמד בכל מה שעבר

עליו, ולא התייאש כלל בתוקף צרותיו? זה היה על ידי ששם שמים היה שגור בפיו, ותמיד התפלל אליו יתברך, והיה ומהלל ומודה לשמו יתברך, וכמו שכתוב (בראשית ל"ט) וירא אדוניו כי ה' אתו וגו' ואמרו חכמינו הקדושים (מובא שם בפירש"י) שם שמים שגור בפיו, כי על כל דבר היה מזכיר שם שמים, והיה מתפלל אליו יתברך שימצא חן בעיני כל רואיו (תנחומא פרשת וישב), וכל מה שמרבים לדבר מהשם יתברך, כן האמונה נקבע בלב, בבחינת (תהלים פ"ט) אודיע אמונתך בפי (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' מ"ד), ולהיפוך כתיב (ירמיה ז'), אברהם האמונה ונכרתה מפיהם, מתי האמונה נאבדת? כשנכרתה מפיהם של בני אדם ולא מדברים ממנה, אבל יוסף הצדיק היה תמיד מדבר רק אל השם יתברך, ומהשם יתברך, והיה שם שמים שגור בפיו, וזה היה עיקר כוחו והתחזקותו, וכן היה תמיד בשמחה עד ששימח כל מכיריו ומיודעיו, וכמו שמוזכר במדרש (בראשית רבה פרשה פ"ו סי' ד'), גבר קפון, היינו איש שמח וצוהל, עד ששימח כל יושבי בית האסורים, וכשראה שר המשקים ושר האופים עצובים, לא נח על שקט עד שדיבר על לבם, ופתר להם חלומם, כי זה היה כל כוחו למצוא שם שמים בכל פרט ופרט, ולגלות לכולם שיש אחד יחיד ומיוחד שליט ומושל בעולם, וכמו שאמר לפרעה (בראשית מ"א) "בלעדי, אלהים יענה את שלום פרעה", שתלה הגדולה בבעליו, וגילה לכולם שכל כוחו הוא רק מהשם יתברך הנותן לו דעת לפתור חלומות, ולכן היה יכול לתת עצה טובה לפרעה ולכל מצרים, שיהיה להם קיום והילוך בימי הרעב, כי הוא היה החכם והנבון שבדור שכולם צריכין לבא אליו לעצה, וכדרך הדמים הבאים אל הלב שהוא המלך שבגוף בעת צרה, לקבל ממנו עצה, ומיד שמקבלים עצתו חוזרים הדמים ללכת כסדרן, ומביאים תודה והודאה אל השם יתברך, נמצא שמקושר היטיב פרשת השבוע לענינא דחנוכה, כי מיוסף הצדיק יצא ענין גילוי האמונה וההשגחה, שהוא היפוך טומאת היוונים שהיא קליפת הטבע והמקרה והמזל, ובכוחו ניצחנו טומאתם, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו קדושת הימים האלו, ונזכה לגילוי רב באור האמונה הקדושה, עד שנהלל ונודה לשמו יתברך תמיד, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת מקץ שבת חנוכה ה'תשס"ה

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מזבוב ועכביש מעשה ז' דף קכ"ה עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, וישב עצמו שילך ויסע לבקש חכם שיפתור לו החלום כהוייתו, כי צריכין לבוא אל חכם וצדיק אמיתי שיפתור לו את החלום כהוייתו, כי החלומות נתהווים ממחשבות האדם ביום, מי שיש לו מחשבות קדושות, וחושב מתורה ומדביקות השם יתברך כל היום, אזי גם בלילה כשהוא ישן, הוא חולם מדברי תורה ומדביקות השם יתברך, אבל מי שמוחו בגשמיות ובתאוות עולם הזה חס ושלו, גם בלילה חולם מזה, ולכן הזהירו אותנו חכמינו הקדושים (עבודה זרה כ:): על הפסוק (דברים כ"ג) ונשמרת מכל דבר רע, שלא יהרהר אדם ביום ויבא לידי טומאה בלילה, ולכן צריכין לבוא אל חכם וצדיק אמיתי שיפתור לו חלומותיו לטובה, וכמו שעשה פרעה, שהביא את יוסף הצדיק שיפתור לו את חלומו, כי הצדיקים מבינים היטיב את תכלית החלום ופותרו, והם יכולים להוציא תכלית טוב מכל חלום שמספרים לפניהם, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ה:): כל החלומות הולכים אחר הפה, נמצא שמי שיש לו פה קדוש, ומסתכל על תכלית החיים, יכול להוציא לימוד אמיתי מכל חלום, ולתת התחזקות ועצה טובה לאדם שיתהפך לו כל חלומותיו לטובה.

ובאמת כל ימי חיינו חולפים ועוברים כמו אדם בחלום, בבחינת (תהלים קכ"ו) היינו כחולמים, וכן כתיב (איוב כ') וכחלום יעוף, וצריכין להתקרב אל חכם וצדיק אמיתי שיפתור לו חלום החיים לטובה, היינו שיוציא אותו מכח המדמה שהוא כח החלום הבא מן המדמה, ויעלה אותו למציאות החיים, שיחיה עם דביקות השם יתברך בכל עת ורגע, ולזה צריכין צדיק גדול כמו יוסף הצדיק, שהיה מרכבה למדת היסוד שהוא שמירת ברית קודש, כי רק על ידי קדושת היסוד, יכולים לזכות לזיכוך ובירור המדמה, ולראות אלקותו יתברך מכל דבר, ולכן זכה יוסף לברכת (בראשית מ"ט) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, היינו ששמותיו יתברך מנוקבא דפרדשק"א, תמיד יאירו לפני עיניו (עי' ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ב'), כי יש ד' צירופי הוי"ה של הד' עולמות אצילות בריאה יצירה עשייה, שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ושלושה כתריות, שהם ג' צירופי השם אהי"ה, קס"א קמ"ג קנ"א, וכל ז' שמות אלו ביחד עולים

בגימטריא תרפ"ו, כמנין פות"ר וכמנין פרדשק"א, והצדיק שדבוק בשמות אלו, והם תמיד מאירים לפני עיניו, יש לו הכח לפתו"ר את חלום החיים לטובה, ולהראות לאדם איך ששכינת עוזו יתברך מאיר לו בכל פרט של ימי חייו, ולכן גם כאן, המלך נסע לבקש חכם אמיתי שיפתור לו החלום לטובה, ויתן לו עצה טובה לתקן ימי חייו, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, ולהמשיך על עצמינו קדושתם העצומה, עדי נזכה להיות גם כן דבוקים וקשורים בו יתברך תמיד, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת מקץ שבת חנוכה ה'תשס"ה

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ע"ו המדבר ממדת הבטחון, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), בהסתכלות יש אור הישר ואור החזר, דהתפשטות הראות, הוא אור הישר, ובהגיע לראות דבר שחפץ, הוא אור החזר, ודע, שהסתכלות עושה כלי, דהיינו גבול וזמן, כי מקודם ראותו הדבר, הוא בלא גבול, וכשרואה הדבר, נעשה לו גבול, וזהו בחינת מעלת הבטחון, כי הבטחון הוא בחינת הסתכלות, שמסתכל וצופה בעיניו להשם יתברך לבד, ובוטח בו, בבחינת (תהלים קמ"ה): "עיני כל אליך ישברו", כי על ידי ההסתכלות בבטחון גם כן עושה כלי, דהיינו גבול וזמן, כי ההשפעה יורדת מלמעלה תמיד, אך שהיא בלא זמן, כי לפעמים דבר שצריך לו עכשיו, יבוא בשנים או שלש שנים, אך על ידי הסתכלות בבטחון, עושה להשפעה גבול וזמן, שתבוא השפעה בעת וזמן שהוא צריך, וזה פירוש הפסוק: "עיני כל אליך ישברו", על ידי זה, "ואתה נותן להם את אכלם בעתו". פירוש, בהסתכלותו בעיניו להשם יתברך, דהיינו בחינת בטחון, בחינת: "עיני כל אליך ישברו", על ידי זה, "אתה נותן להם את אכלם בעתו", 'בעתו' דיקא, דהיינו בעת וזמן שהוא צריך, כי הבטחון שהוא בחינת הסתכלות, עושה כלי וגבול וזמן כנ"ל:

וזה בחינת מעלת התקרבות לצדיקים, כי יש בחינת (שם מ"ב): "צמאה נפשי", דהיינו כמו מי שהוא צמא מאד, ששותה אפילו מים הרעים, כמו כן גם בעבודת הבורא יתברך, יש בני אדם שהם תמיד בבחינת צמאון, ולומדים ועובדים עבודתו תמיד, והם תמיד בבחינת צמאון, כי נפשו שוקקת תמיד לעבודת השם יתברך, אך שהוא בלא זמן ושכל, כי 'לפעמים בטולה של תורה היא קיומה' (מנחות צ"ט), כמה שכתוב (תהלים קי"ט): "עת לעשות לה' הפרו תורתך", וזהו מעלת התדבקות בצדיקים, כי הם עושים גבול וזמן, לכל יהיה בבחינת צמאון וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו בתורה זו סוד מדת הבטחון, איך שעל ידי ההסתכלות אל השם יתברך במדת הבטחון, עושה כלי ממש לקבל בתוכה את השפע, כי בכוח הראות יש "אור ישר" ו"אור חוזר", "אור ישר" הם קרני האור שיוצאים מן העינים אל הדבר הנראה, והם מכים בדבר הנראה ומחזירים צורת הדבר אל המוח, שזהו "אור חוזר", ואז יודע מה שראה, וזה נעשה בכל הסתכלות שבעולם, כי כך הוא כח הראות, שהעינים שולחים אור ישר, ומחזירים אור חוזר, וכן הוא לגבי ההסתכלות אל השם יתברך שהוא מדת הבטחון, כפי שאדם מכוון ראות עיניו להסתכל באור ישר אל השם יתברך, ומשים כל בטחונו אך ורק אל השם יתברך, כך חוזר אליו מהשם יתברך כיבכול אור חוזר, שהקדוש ברוך הוא חוזר ומסתכל עליו, ואז מקבל את כל מה שצריך בעתו ובזמנו, כי לפעמים מה שצריך לאדם עכשיו, יגיע אליו רק אחר כמה שנים, כי אף על פי שהתפלל עכשיו, ואין שום תפילה חוזרת ריקם, אבל לפעמים זה לוקח זמן, בבחינת מה שאמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה פרשה ב' ס"י י"ז) יש תפילה שנענית למ' יום, ויש תפילה שנענית לכ' יום וכו', אבל כשאדם מסתכל בבטחון חזק להשם יתברך, אזי בהסתכלותו עושה כלי ממש, כי מתאחד האור ישר עם האור חוזר, ומקבל תיכף ומיד מה שצריך, ולכן אשרי מי שמתחזק בבטחון חזק תמיד, כי אז יהיה לו שפע גדול בכל עת.

וזהו פירוש הפסוק (תהלים קמ"ה) עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו, כשאדם מכוון עיני "כל", היינו כל עיניו והסתכלותו אל השם יתברך, שזהו "אליך ישברו", אז אתה נותן להם את אכלם בעתו, היינו שמקבל האוכל והפרנסה בעתו ובזמנו, כי יש לו כלי שלם לקבל בתוכו את השפע, וכתוב בלשון "ישברו" שהוא גם מלשון שבירה, כי האדם צריך לשבור היצר הרע והתאוה השורה על עיניו להסתכל על דברים אסורים רחמנא ליצלן, שמעוורים עיניו מלראות את

הקדוש ברוך הוא, וזה מפסיד ממנו השפע והפרנסה, ולכן צריך "לשבור" תאוה זו ולכוון עיניו רק להקדוש ברוך הוא, ואז יהיה לו שפע רב, ויקבל אכלו ומזונו בעתו ובזמנו.

ורביז"ל מגלה לנו שמדה זאת מקבלים על ידי ההתקרבות אל הצדיק, כי יש בחינת צמאון אצל אדם, שצמא וכוסף מאד אל הקדוש ברוך הוא, ורוצה להסתכל עליו כביכול, ולבטוח בו יתברך, אבל אינו יודע איך לרוות את צמאונו, כי אין לו הכלים והצמצום לזה, ואין לו גבול וזמן לעבודתו, והוא כדוגמת האדם ששותה מים מלוחים, שלא די שאינו מרווה את צמאונו, אלא מוסיף צמאון על צמאונו, אבל כשזוכה להתקרב אל צדיק אמיתי, הצדיק נותן לו גבול וזמן לעבודתו, כי לומד עמו לימודי אלקות, איך להתחזק בכל מה שעובר עליו בחיים, ואיך לכוון הסתכלותו וראותו רק אל השם יתברך, ואז האדם מתחיל להרגיש שביעה והסתפקות גדולה בעבודתו, ויש לו כלים שלימים של אמונה ובטחון, עד שמקבל את כל מה שצריך ברוחניות ובגשמיות בעתו ובזמנו, ולכן אשרי מי שזוכה להיות מקורב אל צדיק אמיתי, כי אז יזכה להשתלם במדת הבטחון, ולא יחסר לו שום דבר כלל, לא ברוחניות ולא בגשמיות, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו שהוצרכו השבטים הקדושים לרדת למצרים לקנות אוכל ולהביא שבר רעבון בתיכם מיוסף הצדיק, וכמו שכתוב (בראשית מ"א) וכל הארץ באו מצרימה לשבור אל יוסף כי כבד הרעב בכל הארץ, ויש להבין מהו לשון "לשבור אל יוסף" שמוזכר בפרשה כמה פעמים, שהכתוב מכנה קניית אוכל, בשם "שבר", וכן למה דייקא יוסף הצדיק זכה להיות "המשביר לכל עם הארץ"? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הנה שפע הפרנסה תלוי במדת הבטחון כנ"ל, שאדם יכוון כל הסתכלותו רק אל השם יתברך, בבחינת עיני כל אליך "ישברו", ואז אתה נותן להם את אכלם בעתו, היינו כשאדם ישבור כל כח התאוה השורה על עיניו להסתכל בדברים אחרים, ויכוון את הסתכלותו רק אל השם יתברך, אז יקבל השפעתו, ולכן הכתוב מכנה את השגת האוכל והפרנסה בשם "שבר", מלשון שבירה ומלשון בטחון, כי הא בהא תליא, והוצרכו כולם לבוא אל יוסף דייקא, שהוא הצדיק המשפיע אמונה ובטחון לכל מקורביו, כי הוא המשביר לכל עם הארץ, ומלמד אותם את דרכי האמונה והבטחון שיסתכלו רק אל השם יתברך, וזהו מה שאמרו השבטים (בראשית מ"ג) ירוד ירדנו בתחילה לשבור אוכל, ופירש"י ירידה הוא לנו וכו', כי בוודאי אם היה להם הבטחון בשלימות לא היו צריכין לצאת

מביתם לבקש אוכל, רק היו מביאין אותו בעתו ובזמנו לתוך הבית שלהם, ולכן כשבאו אל יוסף שהוא ענין התקרבות אל הצדיק, ולהשתלם במדת הבטחון, אז קיבלו כל מה שהיו צריכין, ולא החסיר להם שום דבר כלל, ודו"ק.

וחזר וקושר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לענינא דחנוכה בקשר עליון וחזק מאד, כי הנה אחד מגזירות היוונים היתה, "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל", ויש להבין מהו ענין הזה לכתוב על "קרן השור" דייקא? אבל על פי דברי רבינו"ל יש לומר בטוב טעם ודעת, כי הנה טומאת היוונים היתה למחוק הזכרת שמים מעם ישראל חס ושלום, ולבטל מהם אמונתם ובטחונם, וכמו שמובא (ראש השנה י"ח.) שביטלו היוונים אזכרת שם שמים מן השטרות, ולכן אמרו כתבו לכם על "קרן השור" דייקא, כי שור הוא לשון הסתכלות, מלשון (במדבר כ"ד) אשרונו ולא קרוב (ליקושי מוהר"ן חלק א' ס' א'), ועיקר הסתכלותו של אדם צריך להיות רק על השם יתברך, שזהו "קרן" השור, מלשון קרני אור, כמו (שמות ל"ד) כי קרן עור פני משה, היינו שקרני אור עיניו יהיו בבחינת אור ישר ואור חוזר אל השם יתברך, והיוונים רצו למחות את זה מישראל חס ושלום, כי קליפת יון הוא מהארבע אבות נזיקין, שאחד מהם הוא השור (ריש בבא קמא), כי אם אין האדם שובר את תאוות עיניו מלהסתכל על הרע והטומאה של חכמי יון, אזי השור וההסתכלות שלו נתהפך לאחד מארבע אבות נזיקין חס ושלום, ולכן רצו שיכתבו על "קרן השור" דייקא, אבל על ידי שאנחנו מסתכלים אל השם יתברך בבטחון חזק, אזי "קרן השור" בקדושה מבטל טומאתם לגמרי.

והנה מבואר בגמרא (שם ב:) ששור כלול מג' אבות, קרן שן ורגל, והנה על פי הנ"ל יש ליתן רמז בהם, כי "קרן" הוא בחינת קרני אור הנ"ל, ואם הסתכלותו אל השם יתברך, אזי עיניו מאירים באור אלקותו יתברך, אבל אם אין הסתכלותו אל השם יתברך, אזי מזיק בקרני אור עיניו לראות טומאה ורע חס ושלום, והוא מזיק בראות עיניו בכל מקום שמסתכל רחמנא ליצלן, וכן "שן" שייך לשור והסתכלות, כי אם הוא מסתכל אל השם יתברך, אזי יש לו אוכל ופרנסה בשפע, שהוא ענין של "שן" ואכילה, ולא חסר לו דבר כלל, אבל אם אין הסתכלותו אל השם יתברך, אזי מזיק בשן, כי האוכל שלו הוא לחם בעצבון, חס ושלום, ואינו מקבל אכלו בעתו ובזמנו, וכן "רגל", אם מסתכל אל השם יתברך, אזי מעלה כל המדריגות התחתונות של הקדושה, שהם בחינת (ישעיה ס"ו) הדום רגלי, אל השם יתברך, אבל אם מסתכל ברע עין על הבריות חס ושלום, אזי הוא נכשל בלשון הרע ורכילות הנקרא רגל, וכמו שכתוב (תהלים ט"ו) ולא רגל על לשונו, נמצא שכל ג' אלו שייכים לניזקי השור, ולכן

הראשי תיבות של ש'ן ק'רן ר'גל הם ש'ק'ר', כי זהו פגם השקר שמזיק לעינים, בבחינת (ישעיה ג') משקרות עינים (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"א), וכבר אין הסתכלותו בכטחון אל השם יתברך, אבל כשמתקן ראות עיניו לראות רק אלקות, אזי מעלה את כל המדריגות התחתונות הנקראים רגל אל השם יתברך, שזהו הדלקת נר חנוכה "עד שתכלה רגל מן השוק", היינו עד שתכלה כל הולכי רגל המדברים לשון הרע רכילות מן השוק והחיצונים, ויזכו להאיר אור השם יתברך בכל העולם (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"ד), ולכן הנרות הקדושות של חנוכה דוחים טומאתו של יון שרצה לכתוב על "קרן השור" דייקא שאין לכם חלק באלקי ישראל, כי על ידי הצדיקים הקדושים אנחנו מקבלים תיקון הראות וההסתכלות, עד שדייקא "קרן השור" מקשר אותנו אל אלקי ישראל, והבן.

וזהו בחינת המסורה שבפרשת השבוע (מובא בבעל הטורים בראשית מ"ב פסוק י"א) ומוזכר בדברי אדוני אבי זי"ע בספרו "מנחת זאב" (פרשת מקץ), בולנו בני אב אחד "נחנו", כאן, ו"נחנו" נעבור חלוצים, ו"נחנו" פשענו, ומוסיף בספר הקדוש "ישמח משה" גם "ונחנו" מה, ועל פי הנ"ל מובן קשר פסוקים אלו היטיב, כי אם אנחנו אוחזים עצמינו שכולנו בני אב אחד נחנו, ואנחנו מסתכלים עם עין טובה על כל אחד ואחד מישראל, אזי נחנו נעבור חלוצים, ואנחנו יכולים לכבוש את כל המלחמות שבעולם, ואין אנחנו מפחדים מטומאתו של יון כלל, כי בכוח ההסתכלות אל השם יתברך, אנחנו יכולים לנצח את כל המלחמות, אבל אם נחנו פשענו, ותעינו מן הדרך הקדוש הנ"ל, אזי נחנו מ"ה, מה יש כבר בדינו כי אין לנו כלום חס ושלוה, ולכן אשרי מי שזוכה לקדש ראות עיניו תמיד להסתכל רק על השם יתברך ועל הטוב שבכל דבר, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים ולקבל מהם קדושתם הגדולה, עדי נזכה לאמונה ובטחון ברורה בהשם יתברך, ולקבל כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, ולראות בביאת משיח צדיקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

